

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľa: **J. B.**, bytom I., zastúpeného J. M., bytom S., J., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, **o starobný dôchodok**, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 7. júla 2011, č. k. 25Sd/125/2011-39, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 7. júla 2011, č. k. 25Sd/125/2011-39 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo X. zo 16. marca 2011 v znení rozhodnutia číslo X. z 27. apríla 2011 **z r u š u j e** a **v r a c i a** odporkyni na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. zo 16. marca 2011 v spojení s rozhodnutím číslo X. z 27. apríla 2011, ktorými odporkyňa podľa § 65 a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok k 15. marcu 2006 z dôvodu, že navrhovateľ nespĺnil podmienku dovŕšenia dôchodkového veku 62 rokov a nespĺnil ani podmienky pre skorší vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 21 ods. 1 a § 21 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb.

o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“), keďže od 1. januára 1998 mu bol priznaný príspevok za službu podľa § 119 a § 120 zákona č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov policajného zboru Slovenskej republiky, ktorý bol od 1. júla 2002 preklasifikovaný na výsluhový dôchodok v súlade s § 124 ods. 3 písm. d/ zákona č. 238/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“); pre nárok na príspevok za službu a jeho výšku mu bola zhodnotená v I. kategórii funkcií, ktorú získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a preto túto dobu zamestnania a jej výkon v I. kategórii funkcií nie je možné navrhovateľovi zhodnotiť vo zvýhodnenej pracovnej kategórii pre určenie nižšieho dôchodkového veku. Krajský súd súčasne navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že navrhovateľovi z titulu výkonu služby policajta, ktorú ukončil dňom 31. decembra 1997, bol od 1. januára 1998 priznaný príspevok za službu podľa § 119 a § 120 zákona č. 410/1991 Zb., pre výšku ktorého mu bola zhodnotená v I. kategórii funkcií doba výkonu základnej vojenskej služby od 1. apríla 1970 do 31. augusta 1970 a doba služobného pomeru policajta od 1. septembra 1970 do 31. decembra 1997. Krajský súd poukázal na ustanovenia § 65 ods. 1, § 60 ods. 2 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 21 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. Keďže navrhovateľ nedovŕšil dôchodkový vek a pred 1. júlom 2003 nespĺnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, krajský súd dospel k záveru, že odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa v súlade so zákonom.

Rozsudok napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním a žiadal, aby ho odvolací súd zrušil a rozhodol, že odporkyňa je povinná priznať mu starobný dôchodok od X.. Poukázal na to, že služobný pomer policajta ukončil už 31. decembra 1997, bol mu priznaný príspevok za službu podľa zákona č. 410/1991 Zb., pre výšku ktorého mu bola započítaná doba služby v rozsahu 27 skončených rokov v I. kategórii funkcií. Okrem uvedenej doby získal viac ako 11 rokov vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia, čím splnil aj podmienku potrebnej doby poistenia pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia. Výkon služby v I. kategórii funkcií mu nebol zohľadnený pre nárok na výsluhový dôchodok, lebo právne predpisy, ktoré upravujú nároky na dávky výsluhového zabezpečenia policajtov výkon služby v I., resp. v II. kategórii funkcií nezohľadňujú. Príspevok za službu mu bol priznaný od 1. januára 1998, v tom čase právny

system nepoznal inštitút výsluhového dôchodku. I keď sa príspevok za službu premenoval neskôr na výsluhový dôchodok, táto dávka nie je výsluhovým dôchodkom a za výsluhový dôchodok sa iba považuje. Namietol, že z ustanovenia § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. vyplýva zachovanie jeho nárok na priznanie starobného dôchodku odo dňa dosiahnutia veku 55 rokov.

Odporkyňa v stručnom vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach odvolania a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Jednou z podmienok vzniku nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového poistenia je podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. dovŕšenie dôchodkového veku 62 rokov, ak zákon neustanovuje inak. Vek 62 rokov navrhovateľ dovŕši až X..

Navrhovateľ, narodený X., žiadosťou z 2. marca 2011 požiadal o priznanie starobného dôchodku od X., teda uplatnil nárok na priznanie starobného dôchodku od dovŕšenia veku 55 rokov. Deň spísania žiadosti je súčasne dňom, ktorým navrhovateľ nárok na starobný dôchodok uplatnil.

Vylúčenie doby trvania služobného pomeru policajta pre nárok na starobný dôchodok odporkyňa oprela o ustanovenie § 60 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. a skutočnosť, že navrhovateľ vykonával službu policajta v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok.

Podľa § 60 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa prechodného ustanovenia § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Osobitným predpisom je zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Navrhovateľ vykonával službu policajta od 1. septembra 1970 do 31. decembra 1997 v I. kategórii funkcií a do I. kategórii funkcií mal na účely nároku na príspevok za službu podľa §§ 119 a 120 zákona č. 410/1991 Zb. zhodnotenú aj základnú vojenskú službu od 1. apríla 1970 do 31. augusta 1970. Od 1. januára 1998 mu bol priznaný príspevok za službu podľa §§ 119 a 120 zákona č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky.

Pre určenie výšky príspevku za službu podľa § 120 zákona č. 410/1991 Zb. nie je rozhodujúca okolnosť, že navrhovateľ vykonával službu v I. kategórii funkcií.

Podľa prechodného ustanovenia § 124 ods. 3 písm. d/ zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov *príspevky za službu*, na ktoré vznikol nárok podľa § 119 až 122 zákona č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, *sa považujú za výsluhové dôchodky* podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a od tohto dňa sa zvyšujú o 0,2% tejto výšky za každý skončený rok trvania služobného pomeru, ak ide o výsluhové príspevky, ktoré boli priznané po 31. decembri 1996.

Príspevok za službu nie je výsluhovým dôchodkom, priznaným podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z.; je naďalej príspevkom za službu podľa zákona č. 410/1991 Zb. a za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. sa iba považuje, a to najmä na

účely trvania nároku na dávku výsluhového zabezpečenia, priznanú podľa predchádzajúcich predpisov a jej výplatu.

Navrhovateľ nevykonával službu policajta po 30. júni 2002 a nevznikol mu nárok na výsluhový dôchodok podľa zák. č. 328/2002 Z. z. Keďže príspevok za službu sa za výsluhový dôchodok iba považuje, názor odporkyne, že obdobie výkonu služby navrhovateľ získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, nie je správny. Z toho dôvodu je nesprávny i jej záver, že obdobie výkonu služby nemožno považovať za obdobie dôchodkového poistenia v súlade s § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Podľa § 129 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov pre vojakov z povolania a vojakov, ktorí sú počas činnnej služby hmotne zabezpečení ako vojaci z povolania, pre príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, príslušníkov zborov nápravnej výchovy a občanov, ktorí boli týmito vojakmi alebo príslušníkmi a splnili podmienku nároku na dôchodok podľa tejto časti (ďalej len "vojaci z povolania"), platia ostatné ustanovenia tohto zákona, pokiaľ sa v tejto časti neustanovuje inak

Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

Navrhovateľovi nevznikol nárok na starobný dôchodok z I. kategórie funkcií podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., jeho službu je preto potrebné v súlade s § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. hodnotiť ako zamestnanie v I. pracovnej kategórii.

Ustanovenie § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zakotvuje vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia zásadu zachovania získaných nárokov, vyplývajúcich zo zaradenia

zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie a to do 31. decembra 2023. Z tohto ustanovenia vyplýva, že výkon zamestnania v I. a II. pracovnej kategórii, resp. v I. a II. kategórii funkcií podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. má vplyv tak na zachovanie nároku na prepočet napríklad starobného dôchodku aj podľa zákona č. 100/1988 Zb. ako aj na skorší vznik nároku na starobný dôchodok, t.j. pred dovŕšením dôchodkového veku podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.

Podľa § 21 ods. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

Keďže z titulu služby policajta navrhovateľovi nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. nevznikol a jeho výsluhový príspevok sa za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 238/2002 Z. z. iba považuje, v zmysle 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nie je možné stanoviť pre neho iné, menej výhodné podmienky pre posúdenie vzniku nároku na starobný dôchodok.

Výkon služby policajta v I. kategórii funkcií v rozsahu viac ako 20 rokov (do 31. decembra 1997) v zmysle § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 14 ods. 4 a § 21 ods. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľovi zachoval nárok na starobný dôchodok od dovŕšenia veku 55 rokov.

Pokiaľ však navrhovateľ žiada o priznanie starobného dôchodku už od X., teda odo dňa dosiahnutia veku 55 rokov, táto jeho požiadavka nie je dôvodná. V zmysle ustanovenia § 105 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. možno dôchodkovú dávku priznať najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku. To v danom prípade znamená, že navrhovateľovi možno starobný dôchodok priznať najskôr od 2. marca 2008, keďže nárok na túto dávku uplatnil na pobočke Sociálnej poisťovne až 2. marca 2011.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne číslo X. zo 16. marca 2011 v znení rozhodnutia číslo X. z 27. apríla 2011 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne znovu posúdiť nárok navrhovateľa na starobný dôchodok z I. pracovnej kategórie ku dňu dovŕšenia veku 55 rokov a znovu

rozhodnúť o jeho priznaní od 2. marca 2008. Na účely stanovenia výšky starobného dôchodku do doby dôchodkového poistenia navrhovateľa započíta aj doby, hodnotené na účely príspevku za službu. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku bude môcť tento dôchodok krátiť (Dohovor č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach). Odporkyňa je viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 O.s.p.).

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1, § 250l ods. 2, § 250k ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. a úspešnému navrhovateľovi ich náhradu nepriznal, lebo žiadne trovy neuplatnil.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. septembra 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Dagmar Bartalská